

EVARIST VALLÈS, EN EL RECORD

Aquest pròxim mes de febrer del 2001 farà dos anys de la desaparició física del pintor Evarist Vallès, però no espiritual, el seu esperit perdura en els seus espais metafísics, que ens ha deixat; preuats tresors a través dels quals venç la condemna a la qual es troba abocat l'home, el temps, el terrible Cronos.

És el 1947, quan es troba en el Sanatori del Brull, al Montseny, recuperant-se d'una dura malaltia pulmonar, que pren la determinació d'abandonar la carrera de dret, que havia iniciat feia uns dos anys, per dedicar-se exclusivament a l'art, camí que ja havia començat sota les indicacions de l'aquarellista Ramon Reig. A partir d'aquell moment la puixança de la creació guiarà la seva vida; París, Caracas, Nova York, no importa on es trobi Vallès, al darrere de les seves teles sempre hi haurà la presència de l'espai i la llum de l'Empordà. Europa i Estats Units esdevindran referents intel·lectuals del seu present, amb els que intercanviarà experiències i compartirà pensaments; l'escepticisme de finals dels quaranta de l'obra de Sartre, les teories d'arrel científica del seu amic Alexandre Deulofeu i també de Francesc Pujols, i en els anys seixanta la via del raciocini de base científica d'Stéphane Lupasco, a més de les idees conceptuals d'un altre gran artista amb el qual va dissertar àmpliament a Nova York, Marcel Duchamp. Però finalment, després de tant cercar, de tant viatjar, de tant experimentar amb l'espai i la llum de l'Empordà, que es reflexa en les etapes dels cels onírics del surrealisme (1939-1949); els cels del constructivisme i del realisme màgic (1948-1958); el cosmos dins l'abstracció i l'espacialisme blanc (1955-1976); és aquest mateix cel de l'Empordà, amb la seva llum i el seu espai qui li ofereix una resposta definitiva en la seva última etapa, en aquests darrers vint-i-tres anys de la seva vida, l'obra dels quals esdevé una porta mig oberta a l'eternitat.

L'obra d'Evarist Vallès va ser plenament entesa i admirada per un altre gran pintor, amic seu, Salvador Dalí, que va saber copsar a l'instant aquest lligam íntim que existia entre l'obra de Vallès i la terra màgica de l'Empordà, el mateix lligam que l'unia a ell mateix i a la seva obra amb la força tel·lúrica de l'Empordà.

No vull deixar aquesta pàgina sense recordar la tasca de Vallès com a conservador del Museu de l'Empordà, del que coneixia i recordava cada una de les teles de la col·lecció de la pinacoteca i amb qui sota la seva direcció, amb el suport tècnic de Joaquim Fort i Josep Maria Joan, el 1971 aquest Museu va obrir les seves portes a l'actual edifici de la Rambla de Figueres.

Malauradament no podem tornar a veure la seva figura passejant per la Rambla, abillat talment com un dandi a l'empordanesa, amb les seves espardenyas de vetes, els seus cabells impecables, i amb les seves camises i fulards esclatants de color, amb els que foragitava els mals esperits, però sí que podem intuir la seva presència en les seves obres, finestres obertes que ens apropen a una eternitat de la qual ell ben segur ja gaudeix.

Mariona Seguranyes